

- In Nederland is er sprake van een structureel beschikbaarheidsprobleem van pancreasenzymen.
- Specifiek gaat het om de volgende producten: Creon, Pantiozyme, Panzytrat Abbvie en Parallel en Pancrease HL.
- Het is vooralsnog onduidelijk wanneer nieuwe leveringen worden verwacht.
- Er geldt daarom een besparend behandeladvies (zie hieronder).
- Dit behandeladvies blijft voorlopig geldig.
- De alert wordt regelmatig geupdate. De volgende update staat op 1 oktober 2024.

Behandeladvies 1/2:

Kinderen:

- Voor kinderen met pancreasinsufficiëntie (zoals bij cystic fibrosis) in de leeftijd van 0-6 jaar zijn pancreasenzymen van essentieel belang en daarom wordt de beschikbare voorraad voor hen gereserveerd.
- Voor patiënten ouder dan 6 jaar, mits zij daardoor niet in levensgevaar komen, is een lagere dosering pancreasenzymen te overwegen met een aanpassing van het dieet naar minder vette gezonde voeding.

Volwassenen

- **MDL:** De grootste patiëntengroep betreft de patiënten met chronische pancreatitis. Daarnaast zijn er andere patiëntengroepen met bijvoorbeeld diarree na maag- of dunnedarmchirurgie, of exocriene dysfunctie na acute pancreatitis.
 - Advies is om voorafgaand aan start kritisch te zijn op de indicatie, een functiemeting te doen (zoals elastase in feces), en klachten en deficiënties te bepalen om te zien hoe hard de indicatie is.
 - Start geen pancreasenzymen bij indicaties die niet ondersteund worden door de richtlijnen. Probeer bij klachten onder enzymgebruik eerst zuurremming en loperamide toe te voegen voorafgaand aan ophogen van enzymdosering, en bij bestaand gebruik zonder klachten de dosering op proef te halveren.
- **Pancreascarcinoom en alvleesklierchirurgie:** het besparend advies is om bij bekende patiënten met pancreascarcinoom en bij patiënten hersteld van alvleesklier-chirurgie, zonder (eerdere) symptomen van exocriene insufficiëntie, onder begeleiding de dosering pancreasenzymen te verlagen en eventueel te stoppen.
 - Start bij nieuwe patiënten met pancreascarcinoom, en/of patiënten preoperatief voor alvleesklier-chirurgie alleen enzymen als er klachten van exocriene insufficiëntie bestaan.
- **Volwassen met cystic fibrosis:** voor deze patiënten, mits zij daardoor niet in levensgevaar komen, is een lagere dosering pancreasenzymen te overwegen met een aanpassing van het dieet naar minder vette, gezonde voeding.
 - Bij bestaand gebruik zonder klachten de dosering onder begeleiding op proef verlagen, naar een dosering waarbij geen klachten of gewichtsverlies optreden.
 - Bij klachten onder enzymgebruik eerst aandacht besteden aan de manier van inname: verspreid over de maaltijd in plaats van alle capsules voor de maaltijd in 1 keer.

Behandeladvies 2/2:

Dieetadvies: indien verlaging of stoppen van de pancreasenzymen noodzakelijk is, is aanpassing van het dieet naar een minder vette gezonde voeding een mogelijkheid voor zowel volwassenen als kinderen om een deel van de negatieve gevolgen van malabsorptie te verminderen. Dit kan iom de betreffende behandelaar en/of diëtiste(e).

Apothekers:

Het dringende verzoek aan apothekers om voor maximaal één maand per patiënt per keer uit te geven.

Het tekort van dit geneesmiddel is bekend bij de autoriteiten: de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG). Het Landelijk Coördinatiecentrum Geneesmiddelen (LCG) doet regelmatig een uitvraag naar de voorraden bij ziekenhuizen. Bovendien houdt het LCG, in nauwe samenwerking met het CBG en de IGJ contact met de leveranciers over de te verwachten leveringen. Het LCG heeft ook contact met de Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering der Pharmacie (KNMP) over dit tekort, zodat openbare apotheken op de hoogte gehouden worden van de status van dit tekort.

Deze alert is mede opgesteld in samenwerking met de Nederlandse Vereniging van Maag-Darm-Leverartsen, Nederlandse Vereniging van Artsen voor Longziekten en Tuberculose, De Nederlandse Vereniging voor Heelkunde, de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde, de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuis Apothekers en het Kinderformularium.

Partijen doen hun uiterste best om tot zo goed mogelijke beschikbaarheid en verdeling van pancreasenzymen te komen. Prioriteit voor de beperkt beschikbare voorraad van pancreasenzymen wordt gegeven aan kinderen onder de zes jaar met pancreasinsufficiëntie en aan patiënten die door het tekort in een mogelijk levensbedreigende situatie komen. Er vindt vooralsnog geen centrale coördinatie plaats van de distributie van de pancreasenzymen.

Bij specifieke vragen n.a.v. deze alert kunnen openbare apothekers contact opnemen met KNMP Farmanco (farmanco@knmp.nl of 070-3737370).

Poliklinische-, ziekenhuis- en instellingsapotheken kunnen contact opnemen met het LCG (info@lcg.nl of 085-0221390). Zodra er reden is tot een centrale coördinatie zullen KNMP en LCG hierop beleid maken.